

baner, som der ikke er nogen særlig stor Trang til nu, og med Hensyn til hvilke det er meget tvivlsomt, om der vil være Trang til dem senere. Jeg maa bemærke, at i selve de Andragender, der er tilgaaet Rigsdagen, siges der atter og atter, at det kommer an paa for disse Baners Vedkommende, er at skaffe en billigere Transport af de store Mængder af Korn og Foderstoffer. Men hvis vi slet ikke faar de store Mængder af Korn og Foderstoffer, vil derved en meget væsentlig Begrundelse for en stor Del af disse Baner være bortfaldet.

Jeg tror, det var den højtærede Minister, der udtalte — men det var muligvis den sidste ærede Taler, der udtalte det —, at jeg vilde standse Folketingets Arbejde paa Statsbanelovforslaget. Naar Betænkningen om et Par Dage kommer, vil det vise sig, at det er der aldeles ikke Tale om. Jeg ønsker overhovedet heller ikke at standse Bevægelsen for at udvikle Lokalbanelne, men jeg ønsker ikke, at Rigsdagen skal binde sig i Forvejen, længe før der kan være Tale om, at man kan overse, om man har Midler til en lang Række Baner, som det ikke har Hastværk med at tage Stilling til. Hvorfor skal man dog her vedtage Baner, som maaske efter de Bevillinger, der kan være Tale om, først kan bygges om en Menneskealder, og som først vore Børn eller Børnebørn kan bygge? Det er en fuldkommen urimelig Foranstaltning, og der er ingen teknisk eller finansiel Begrundelse derfor, og det er den, at man ønsker at tilfredsstille saa mange Vælgere i saa mange Kredse som muligt til alle Sider. Det er vistnok den eneste virkelige Grund til, at denne Lov skal vedtages. Jeg tror ikke en Smule paa det, naar man siger, at det er nødvendigt af tekniske eller økonomiske Grunde at vedtage Love, som der i bedste Fald først om en Menneskealder kan skaffes Penge til; det kan ikke have nogen fornuftig Sammenhæng.

Naar det ærede Medlem fra Aars (Lillelund) saa sagde, at jeg ikke undte Jyderne Jernbaner, skønt Jyderne var bag efter og kun ønskede at komme paa Højde med Befolkningen paa Øerne, maa jeg have Lov til at henvise til det, jeg allerede een Gang har sagt, at Jylland har akkurat dobbelt saa mange Jernbaner pr. 1,000 Indbyggere som Øerne; man vender altsaa op og ned paa Forholdene. — Saa sagde det ærede Medlem fra Aars, at vi ved intet som helst om Landbrugets Stil-

ling efter Krigen. Deri er jeg naturligvis ganske enig med ham. Jeg haaber, det vil lykkes Landbruget med sin hidtil saa udmærkede Dygtighed ogsaa at rette sig efter den nye Situation og gaa en rig Udvikling i Møde. Men jeg siger, at det er ikke sikkert, at den Udvikling kommer til i samme Grad som tidligere at bero paa uhyre Transporter af fremmed Korn og Foderstoffer og en tilsvarende stor Landbrugsudførsel. Og det er jo her, Sammenhængen er med de mange Lokalbanel.

Jeg kan altsaa samle det hele deri, at det, som mit Forslag gaar ud paa, er at udsætte Behandlingen af disse Sager. Ved at standse Behandlingen af et Lovforslag som det foreliggende har man ikke forkastet noget af Forslagene; man vil kunne tage dem op enkeltvis i den Orden, hvori de tiltrænges mest, og man vil kunne gøre dette, efterhaanden som man har Midler til Raadighed. Det er dette, jeg foreslaar, og der er Baner imellem, som jeg mener, man kunde haabe paa at kunne gennemføre i en nær Fremtid. Men hvad jeg er imod, og hvad jeg synes er urigtigt, er, at man nu ønsker at binde sig til et uhyre Program, som maaske strækker sig over mere end en Menneskealder, hvor man aldeles ikke kan overse, om disse Baner til den Tid vil være rigtige og økonomiske, og i hvilket Omfang man har Penge til Disposition til deres Anlæg.

Ordføreren (Andreasen): Det var mig ikke nogen særlig stor Overraskelse, at det ærede Medlem ikke vil være med til for Statens Regning at etablere Dampskibsfart f. Eks. paa England af Hensyn til vor Landbrugsekспорт eller vor Tilførsel af Raaprodukter; det vilde ifølge det ærede Medlems almindelige Syn paa Samfundet og dets Stilling overfor Erhvervs livet have lignet ham daarligt. Jeg er imidlertid meget glad ved, at det ærede Medlem gav mig Anledning til at rette det Spørgsmaal til ham, thi det forekommer mig, at hvad vi har set under Krigen, i høj Grad opfordrer Rigsdagen og Regeringen til at beskæftige sig med dette Forhold. Formentlig kan man ikke just sige, at de, som i Øjeblikket besidder Ejendomsretten til Transportmidlerne paa Søen, har vist noget særlig udpræget Samfundssyn. Det er blevet sagt af en Statsmand i det engelske Underhus et Aarstid efter Krigens Begyndelse, at de opskruede Fragter var en Forbrydelse mod Samfundet. Det var Udtryk for en engelsk liberal Ministers Syn paa denne Sag, og vi